

NOVA VRATA ZA PREKOGRANIČNU SURADNJU

Potpisan Sporazum Istarske županije i njemačkog okruga Konstanz

Predsjednik okruga Konstanz Frank Hämmerle i istarski župan Valter Flego potpisali su sporazum o suradnji

Delegacija Istarske županije, predvođena županom Valterom Flego, boravila je od 13. do 15. travnja u okrugu Konstanz njemačke savezne države Baden-Württemberg s ciljem formaliziranja prijateljstva i suradnje s tom regijom. Naime, Župan Flego se, tom prilikom, susreo s predsjednikom okruga Konstanz Frankom Hämmerleom te s njim potpisao Sporazum o suradnji između okruga Konstanz i Istarske županije.

„Prekograničnom i bilateralnom suradnjom želimo nastaviti i dalje dokazivati kako granice nisu barijere već mostovi povezivanja, maksimalno doprinoseći stvaranju zajedničkog europskog

prostora. I upravo zato je ovaj Sporazum od velike važnosti jer će, siguran sam, otvoriti mnoga nova vrata. Prilika je to da krenemo u pripremu projekata na područjima održivog razvoja, turizma, kulture, znanosti i obrazovanja“, naglasio je župan Flego dodajući kako dvije regije vežu brojne sličnosti, posebice po pitanju dobre prakse u pripremi i realizaciji projekata financiranih iz EU fondova. Istarski župan pritom je napomenuo kako Istra do sada nije imala partnere iz Njemačke, a od ove suradnje očekuje obostran interes po pitanju partnerstva na EU projektima.

Namjera o uspostavljanju konkretne suradnje

između Istre i Konstanza iskazana je prošle godine kada je izaslanstvo pokrajinskog vijeća okruga Konstanz boravilo u Istarskoj županiji, a potom i tijekom uzvratnog posjeta župana Flega toj regiji, u rujnu. Nakon verificiranja dokumenta od strane Skupštine Istarske županije i Parlamenta okruga Konstanz, napravljen je daljnji iskorak, odnosno potpisan je Sporazum koji će omogućiti realizaciju konkretnih projekata. Delegacija je u Konstanzu sudjelovala i na 8. sjednici Mješovite vladine komisije Baden-Württemberg - Hrvatska kojom su predsjedavali ministar Bundesrata, europskih i vanjskih poslova Peter Friedrich i pomoćnik ministra vanjskih i europskih poslova RH Hrvoje Marušić.

Na sjednici se razgovaralo o mogućnostima jačanja i aktivnije suradnje u područjima gospodarstva, unutarnjih poslova, obrazovanja, znanosti, turizma, zaštite okoliša, poljoprivrede i zdravlja. Uloga Komisije je iniciranje, poticanje i praćenje međuresorne bilateralne i multilateralne suradnje na konkretnim projektima iz različitih područja.

Ana Šimić

SURADNJA ZAKLADE ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA, LAG-ova I FONDA GRADOVA I OPĆINA

Važno je osnažiti kapacitete udruga

Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva održala je dva važna radna sastanka sa predstavnicima LAG-ova u Istarskoj županiji, te članovima Fonda gradova i općina. Ta su dva sastanka važna za daljnju suradnju na osnaživanju udruga, konkretnom lokalnom djelovanju i umrežavanju udruga, općina/gradova, institucija i drugih organizacija koje djeluju na pojedinom području.

Tema radnog sastanka sa LAG-ovima bio je dogovor oko modaliteta suradnje između Zaklade i Lokalnih akcijskih grupa na teritoriju Istre, a sa

ciljem zajedničkog rada na osnaživanju i vidljivosti udruga na područjima LAG-ova.

Intencija Zaklade je da LAG-ovi budu poveznica između civilnog sektora i Zaklade, te da se kroz poduzete aktivnosti zajednički radi na osnaživanju udruga na način da udruge budu bolje vidljive lokalnoj zajednici, da ih se efikasnije međusobno poveže, educira kako bi povećali svoje kapacitete za dobivanje sredstava iz raznih izvora financiranja, a ne samo općinskih i gradskih proračuna, te da budu aktivnije u svojoj zajednici.

Tema radnog sastanka sa članicama Fonda gradova i općina, bio je dogovor oko unaprijeđenja suradnje i programiranja natječaja u skladu s potrebama lokalne zajednice. Fond Gradova i općina je fond kojim se kroz javni natječaj „Mali projekti za bolje sutra“ financiraju mali projekti u zajednici s naglaskom na uključivanje građana u rješavanje konkretnih problema u lokalnoj zajednici. Visine potpore su do 10.000 kuna, a pravo prijave imaju: udruge, ustanove i mjesni odbori sa područja općina i gradova koje sudjeluju u tom fondu. (G. I.)

GRAD PULA I GRADSKA PODUZEĆA PREMALO ISKORISTILI DOSTUPNA SREDSTVA IZ EUROPSKIH FONDOVA - DO SADA MILIJUN EURA

Značajnije europske novce u Puli za sada iskoristila samo Herculaneea

Herculenea je u protekle dvije godine povukla značajnih 32,5 milijuna kuna bespovratnih sredstava za izgradnju sustava odvodnje. Za razliku od njih, Grad Pula u istom je razdoblju povukao oko 7,6 milijuna kuna

Piše Goran ROJNIĆ

Grad Pula je od 2012. do 2014. godine povukao iz europskih fondova milijun i 29 tisuća eura, odnosno oko 7,6 milijuna kuna. Odgovarajući na pitanje HSU-ovog vijećnika Radenka Ognjenovića, koji je tražio podatke koliko su sredstava iz europskih fondova povukli Grad Pula i gradska trgovačka društva i ustanove, iz Grada Pule navode da su ova, kako kažu, vrlo mala sredstva iskorištena za pripremu i razvoj uprava prije punopravnog članstva u Europskoj uniji.

Adriafort najvrjedniji

Najveći dio povučenih eura odnosi se na projekt Adriafort, valorizaciju austrougarskih utvrda (Punta Christo, Monte Grosso, Munida, Zonchi) na štinjanskom području, u kojem je planirana vrijednost 371 tisuća eura. Slijedi projekt Youth Adrianet za koji je povučeno 224 tisuće eura, a cilj mu je promicanje aktivne suradnje mladih. Projektom Obnovljivi transportni sustavi u pametnim gradovima, odnosno Movesmartom, povučeno je 175,36 tisuća eura ili oko milijun kuna, i to za pilot projekt električnih bicikala u urbanom prometu. Za već poznati i primijenjeni projekt Diva, kojim se čuva okoliš sanacijom ilegalnih odlagališta, povučeno je 111 tisuća eura. Projektom Fiesta povučeno je 75,358 tisuća eura za educiranje obitelji o štednji i načinu potro-

šnje energije u kućanstvima, te edukaciji o energetske učinkovitosti. Projekt Boškarin s krumpirom, isticanje lokalnih proizvoda Istre i francuskog krumpira Segal, privukao je 32 tisuće eura, a najmanji iznosi, po 20 tisuća eura, povučeni su za projekte Semple, zaštitu manjinskih prava, te Edic, informacijskog centra za pitanja EU.

Iz odgovora gradske uprave vidljivo je da, kada se govori o idućem kandidiranju, gradska tijela imaju prioritete u djelokrugu svog rada, te će ih prilagođavati natječajima nadležnih tijela RH i Europske unije.

Zasigurno će se nastaviti s projektima vezanim za urbani održivi razvoj, što obuhvaća sva područja koja aktivnostima unapređuju grad. Posebno će se unapr-

Kroz projekt Adriafort valoriziraju se austrougarske utvrde Punta Christo, Monte Grosso, Munida, Zonchi kraj Štinjana

jeđivati područje energetske učinkovitosti jer za to područje Europa daje puno sredstava do 2020. godine, što za infrastrukturu što za edukaciju građana.

Kaštijun dobar primjer

Kultura u cilju razvoja nove turističke ponude također će biti predmet naših prijedloga, kao i područje prevencije nasilja u školama i prevencija nasilja nad djecom, stoji u odgovoru kojeg potpisuje voditeljica gradskog odsjeka Kristina Fedel Timovski. I ističe da postoje razne ideje i u područjima zaštite okoliša, prometa, manjinskih prava, te posebno socijalne skrbi za koju se otvaraju mnogobrojne mogućnosti kroz Europski socijalni fond.

Herculenea je povukla 35 milijuna kuna za izgradnju odvodnje

I dok su gradski projekti povukli „svoga“ milijun eura, izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom Istarske županije Kaštijun iz europskih je fondova, od ukupne investicije vrijedne 35 milijuna eura, povukao čak 25 milijuna eura. Ostatak su nadoplatili državni Fond za zaštitu okoliša s 1,8 milijuna eura, te lokalna samouprava s 8,1 milijuna eura.

Iako u puno manjem iznosu, sve pohvale zaslužuje i Pula Herculenea d.o.o. koja je u 2013. i 2014. godini povukla 32,5 milijuna kuna bespovratnih sredstava kroz program Jadran za izgradnju sustava odvodnje i sekundarne kanalizacijske mreže. Pritom je povučeno pet milijuna kuna za pripremu studijske i projektne dokumentacije za izgradnju novog modernog pročistača, te anglomeracije Pula Sjever u kojem sudjeluje i Vodovod Pula, a oba gradska trgovačka društva od ovog projekta, uz anglomeraciju Pula Centar i Medulin, namjeravaju u dogledno vrijeme izvući još itekako značajnih sredstava iz europskih fondova.

Castrum Pula 97 u 2013. godini nije imao kandidirane projekte, ali prošle je godine iz Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost prijavio sanacije fasada

Kandidirani novi projekti

Grad Pula je već kandidirao nove projekte za financiranje iz europskih fondova, prije svega City Sec II na području energetske učinkovitosti, potom Put up Istre na području urbanog planiranja, te Seaeurope na području zaštite okoliša.

vrtić Pula samostalno nije koristio sredstva iz EU fondova već je to učinio putem Grada Pule za izradu projektne dokumentacije za novi vrtić na Stoji. Pučko otvoreno učilište Pula povuklo je svega tisuću tristo eura, no, postoji mnogo gradskih trgovačkih društva koji uopće nisu koristili europska sredstva.

Pitanje vlasništva Luke Pula

U posljednje dvije godine to nije učinio Pulapromet, koji, pak, najavljuje da će s Plinarom, koja također nije koristila europska sredstva, zatražiti značajna sredstva od Fonda za zaštitu okoliša prilikom projekta izgradnje punionice plina i nabave autobusa na stlačenom prirodni plin. Europska sredstva nisu koristili niti Tržnica te Pula parking odnosno Pula sport, baš kao niti Monte Giordani koji pak najavljuje da će ove godine iz EU fondova pokušati preuzeti 200 tisuća kuna za nabavu transportnog vozila. U društvo kojemu „nisu potrebna“ europska sredstva je i Luka Pula, ali glavni razlog što nisu bili u mogućnosti kandidirati prema europskim fondovima je neriješeno pitanje upisa pomorskog dobra na nekretninama u njihovu vlasništvo.

OD 4. DO 14. SVIBNJA OBILJEŽAVA SE EUROPSKI TJEDAN U ISTARSKOJ ŽUPANIJI

O mogućnostima zapošljavanja u Europskoj uniji

Već tradicionalno, u Istarskoj županiji tijekom ovog mjeseca obilježava se Europski tjedan, a ove godine organizirana su razna događanja koja će se održavati sve do 14. svibnja. Tako je početkom tjedna u Domu hrvatskih branitelja u organizaciji Odjela za obrazovanje, sport i tehničku kulturu održana tematska konferencija na kojoj se govorilo o položaju djece s posebnim potrebama u društvu, dok je jučer u Galeriji INK-a Vincent iz Kastva otvorila izložba pod nazivom "Doživjeti utvrdu Monte Grosso".

Program se nastavlja i danas u srijedu kada će

Na Fakultetu ekonomije i turizma "Dr. Mijo Mirković" s početkom u 12 sati održat će se Informativna radionica o mogućnostima zapošljavanja u Europskoj uniji, na kojoj će sudjelovati i ministar rada Mirando Mršić

se u organizaciji Odjela za međunarodnu suradnju i Informativnog centra Europe Direct Pula-Pola na Fakultetu ekonomije i turizma "Dr. Mijo Mirković" s početkom u 12 sati održati informativna radionica o mogućnostima zapošljavanja u Europskoj uniji. Na radionici je najavljen i dolazak ministra rada i mirovinskog sustava Mirando Mršića koji će tom prigodom predstaviti

"Garanciju za mlade, plan implementacije, shemu financiranja" i mogućnosti koje Garancija nudi.

Na radionici će gostovati i Željko Marković koji će sudionicima približiti Europsku mrežu poslova EURES, a govorit će i o mogućnostima života i rada na području Europskog gospodarskog prostora i Švicarske, EURES portal, mrežu EURES kontakata, Europske dane

poslova i ostale korisne informacije.

Također, za danas je najavljen i susret u sjedištu Istarske županije na kojem će predstavnici Županije i Agencije za ruralni razvoj Istre (AZRRI) zaželjeti dobrodošlicu partnerima na europskom projektu CAVE. Između ostalog, danas će se na adresi Giardini 2 u Puli, također u 12 sati održati svečano otvorenje FIESTA Help deska koji je namijenjen podršci i informiranju o energetske učinkovitosti s ciljem edukacije o štednji i potrošnji energije u kućanstvima.

Sutra, 7. svibnja od 10 do 12 sati u prostorima Istarske razvojne agencije i

u organizaciji Europe Direct Informativnog centra Pula, održat će se poduzetnički Info dan u sklopu kojeg će svi zainteresirani moći dobiti informacije o potporama i EU projektima.

Obilježavanje Dana Europe nastavlja se ove subote na pulskoj gradskoj tržnici kada će od 9 do 12 sati građani na informativnim štandovima moći dobiti sve potrebne informacije o Europskoj uniji i njenim građanima, a istovremeno će se dijeliti publikacije i promotivni materijali.

U srijedu, 13. svibnja, s početkom u 11 sati u Domu hrvatskih branitelja održat će se završna radi-

onica za učenike srednjih škola i donositelje odluka s lokalne i regionalne razine. Radionicu u sklopu EU projekta Do the Right(s) Thing! organizira Odjel za međunarodnu suradnju.

U sklopu europskog tjedna od 13. do 16. svibnja u Istri će boraviti delegacija iz poljske regije Malopolska s kojom je Istarska županija u studenom 2013. godine potpisala Sporazum o suradnji. U četvrtak 14. svibnja u Centru za EU i međunarodnu suradnju u Balama, s početkom u 10 sati održati će se prezentacija provedbe projekata financiranih iz strukturnih fondova EU u regiji Malopolska.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

INFO DAN 7. SVIBNJA: ISTARSKA RAZVOJNA AGENCIJA

Informacije o financiranju poduzetnika

Cinzia Zubin, voditeljica istarskog ureda HBOR-a, predstaviti će kreditne linije ove razvojne banke, uz naglasak na kreditiranje europskih projekata

U četvrtak, 7. svibnja, od 10 do 12 sati u prostorijama Istarske razvojne agencije (Mletačka 12), u sklopu Info dana, poduzetnici, obrtnici i ostali građani moći će dobiti informacije o djelokrugu rada IDA-e te poticajnim programima Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR). Cinzia Zubin, voditeljica istarskog ureda HBOR-a, predstaviti će kreditne linije ove razvojne banke, uz naglasak na kreditiranje europskih projekata. Radionica je besplatna za sve sudionike.

Na temelju programa jamstvenog fonda za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji Ministarstva gospodarstva te sklopljene suradnje s poslovnim bankama, HBOR-om, IDA je objavila oglas za dodjelu kredita za malo gospodar-

stvo na području Istarske županije. Pravo korištenja imaju poduzetnici koji kane ulagati na području IŽ-a bez obzira na sjedište ili prebivalište. Krediti, čiji je minimalan iznos 80.000 kuna, odobravat će se na rok od 10 godina u sklopu programa HBOR-a.

Kreditima će se moći financirati ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu, modernizacija tehnološkog procesa te obrtna sredstva namijenjena modernizaciji tehnološkog procesa, i to do pola milijuna kuna.

Otvoreno je i niz europskih natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava, među kojima natječaj za izgradnju proizvodnih kapaciteta malih i srednjih poduzeća i ulaganja u opremu, gdje je od 2014. do 2020. godine na raspolaganju 760.000.000 kuna. Rok za prijavu je 31. prosinca 2020.

Za ulaganje u proizvodnu tehnologiju malih i srednjih poduzeća na raspolaganju je 357.200.000 kuna, a rok za prijavu je također 31. prosinca 2020.

Financiraju se i obrtnici i to u sklopu natječaja za njihovo cjeloživotno obrazovanje. Cilj je poboljšanje kvalitete ugostiteljskih kadrova. Na raspolaganju je 2.000.000 bespovratnih kuna, a rok za prijavu je 13. studeni ove godine.

Otvoren je javni poziv prema Programu poticanja ulaganja u vlasnički kapital inovativnih subjekata malog gospodarstva, u sklopu kojeg je na raspolaganju sedam milijuna kuna, a rok za prijavu je 1. studeni 2015.

M. V. I.

ROK 29. SVIBNJA: MINISTARSTVO SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH RASPISALO NATJEČAJ ZA SUFINANCIRANJE UDRUGA

Novac projektima za prevenciju nasilja nad djecom i mladima

Ministarstvo socijalne politike i mladih raspisalo je natječaj za financiranje projekata udruga u području prevencije nasilja nad i među djecom i mladima u ukupnom iznosu od 3.500.000 kuna.

Na natječaj se mogu prijaviti sve udruge koje su upisane u Registar udruga i djeluju najmanje jednu godinu u Republici Hrvatskoj (zaključno s danom objave Poziva), te u Registar neprofitnih organizacija, a koje su programski usmjerene na rad sa djecom i/ili mladima i to za sljedeća prioritetna područja:

Prevencija nasilja među mladima (nenasilno rješavanje sukoba među

mladima, edukacije o prihvatanju različitosti među mladima i dr.); Prevencija nasilja u partnerskim vezama među mladima;

Prevencija elektroničkog nasilja nad i među djecom i mladima (projekti usmjereni zaštititi djece od opasnosti kojima se izlažu prilikom korištenja računala, Interneta i drugih sredstava komuniciranja na daljinu, prevencija nasilja na društvenim mrežama s naglaskom na prevenciju govora mržnje i dr.);

Prevencija nasilja nad djecom (prevencija emocionalnog, tjelesnog i seksualnog nasilja nad djecom, prevencija zanedbanosti i tjelesnog kašnjanja); Prevencija

nasilja među djecom (po drška nenasilnom rješavanju sukoba među djecom, edukacije o prihvatanju različitosti među djecom i dr.)

Minimalni iznos financijskih sredstava po pojedinom projektu je 50.000 kuna, a maksimalni iznos po projektu 150.000 kuna. Rok za podnošenje prijedloga projekata i programa završava 29. svibnja 2015. godine.

Prijedlozi projekata dostavljaju se isključivo na propisanim obrascima, koji su zajedno s Uputama za prijavitelje, dostupni na mrežnim stranicama Ministarstva socijalne politike i mladih te Zaklade za poticanje partnerstva i raz-

voja civilnog društva (za županije: Istarska, Primorsko-goranska, Karlovačka, Sisačko-moslavačka i Krapinsko-zagorska). Natječajnu dokumentaciju treba poslati preporučeno poštom, putem dostavljača ili osobno. Prijave pristigle elektroničkom poštom ili zakašnjele, nepotpune ili na drugi način podnesene prijave, koje nisu u skladu s uvjetima ovoga Natječaja i Uputama za prijavitelje, neće se razmatrati.

Više informacija o natječaju možete pronaći u uputama za prijavu i tekstu natječaja koje zajedno sa natječajnom dokumentacijom možete pronaći na www.civilnodrustvo-istra.hr

U MEĐUNARODNOM PROJEKTU

Kako sp

kardio

Od 1. studenog lani do 21. travnja ove godine, u vrijeme gripa, respiratornih i ostalih akutnih virusnih i bakterijskih bolesti praćenih komplikacijama, upravo u godini koja će ostati zapamćena po broju oboljelih, 54 obiteljska liječnika u Istarskoj županiji odradili su dodatnih 1.489 pregleda u grupi pacijenata od 40 do 65 godina koji su najosjetljiviji za obolijevanje od kardiovaskularnih bolesti

Piše **Duška PALIBRK**

Kardiovaskularne bolesti su vodeći uzrok smrtnosti u Istarskoj županiji te u ukupnom mortalitetu sudjeluju s gotovo 50 posto. To znači da svaka druga osoba umire od kardiovaskularne bolesti.

Već promjenom životnih navika koji su važni rizični čimbenici moguće je spriječiti polovinu tih smrti. Svaka osoba koja se odluči na prestanak pušenja, redukciju tjelesne težine, redovnu tjelesnu aktivnost, na reguliranje povećanih masnoća u krvi i liječenje povišenog krvnog tlaka, učinila je važan korak u prevenciji kardiovaskularnih bolesti. Riječ je o infarktu srca, koronarnoj bolesti srca i moždanom udaru.

Obavljeno 1.500 dodatnih pregleda

Istarska županija kao predstavnik Hrvatske, uz Italiju i Albaniju, provodi međunarodni projekt "Love your heart" (Voli svoje srce) s ciljem prevencije kardiovaskularnih bolesti. Jedinstvenost ovog programa u Istarskoj županiji je uloga obiteljskog

liječnika gdje se prvi put i u međunarodnim okvirima, obiteljskom liječniku priznaje temeljna uloga nositelja preventivnih aktivnosti što naglašavaju i Europske smjernice za prevenciju i liječenje kardiovaskularnih bolesti iz 2012. godine.

To potvrđuju zabilježeni dosadašnji rezultati rada obiteljskih liječnika u ovom projektu. Obiteljski liječnici koje su izabrali njihovi pacijenti, 54 liječnika iz Istarske županije vole srce svojih pacijenata. Zašto to kažem? Bez obzira bili oni u Puli, Pazinu, Umagu, Žminju ili negdje drugdje u Istri, povezuje ih entuzijazam, profesionalnost i želja da poboljšaju kvalitetu života svojih pacijenata i spriječe loše ishode kardiovaskularnih bolesti, kaže dr. Morena Butković iz Pule. Ona i dr. Karmela Bonassin, obje specijalistice obiteljske medicine, koordinatorice su za obiteljsku medicinu u projektu "Love your heart".

Obiteljski liječnici, naime, kao liječnici prvog kontakta u najboljoj su poziciji u zdravstvenom sustavu da svaki dolazak pacijenta u ordinaciju koriste za podsjećanje i

Brinite o vlastitom zdravlju!

- **Prestanak pušenja može smanjiti rizik od smrti za 36 posto u odnosu na one koji i dalje puše.**
- **Šećite, brzo hodajte, vozite bicikl, plivajte ili plešite! Redovita tjelovježba i smanjenje tjelesne težine imaju povoljan učinak na razinu masnoća u krvi, šećer u krvi i krvni tlak.**
- **Koristite mediteransku prehranu: povrće, voće, žitarice, ribu i maslinovo ulje**

“LOVE YOUR HEART” SUDJELUJU 54 OBITELJSKA LIJEČNIKA U ISTRI KOJE SU IZABRALI PACIJENTI

Prilježiti ili usporiti kardiovaskularne bolesti?

Koliko volite svoje srce?

Potražite
natpis na
vratima
ordinacije

☀ Kako znati da upravo vaš liječnik voli vaše srce? Na vratima ordinacije piše - “Love Your heart” ili “Voli svoje srce”. To je projekt Istarske županije kojim se želi smanjiti obolijevanje i smrtnost od kardiovaskularnih bolesti, a obuhvaća timski rad izabranih obiteljskih liječnika, njihovih sestara u timu, patronažnih sestara, Istarskih domova zdravlja i Opće bolnice Pula te, najvažnije, pacijente, jer uspjeh prevencije i liječenja ovisi o svima u sustavu. Stoga zaštitite svoje srce u suradnji sa svojim obiteljskim liječnikom, porazgovarajte o vašim čimbenicima rizika i kako možete na njih utjecati jer i najmanja promjena koju učinite bit će velika pozitivna promjena za vaše srce.

Koliki je vaš
krvni tlak?

☀ U zdrave osobe ne bi trebao biti veći od 140/90 mmHg. U bolesnika koji imaju šećernu bolest, srčanu ili bubrežnu bolest ne bi trebao biti viši od 130/80 mmHg.

pušenju i alkoholu, a osim mjerenja tlaka i šećera u krvi, težine, visine, obujma struka i bokova, snimili su i 333 EKG-a te obavili 54 kontinuirana mjerenja krvnog tlaka.

**Radno aktivna
dob - rizična
skupina**

Kod tih pacijenata uveli su ili promijenili lijekove za povišen tlak, masnoću i šećernu bolest. Po potrebi konzultirali su i svoje kolege, bolničke specijaliste, te pacijente uputili na dodatne dijagnostičke pretrage koje su ponekad rezultirale i zahvatom na srcu. “Promjenom navika, uvođenjem terapije kod mnogih od ovih 1.489 pacijenata odgoditi će se, a kod nekih i spriječiti pojava srčanih bolesti”, ističe dr. Butković.

Rizični čimbenici za razvoj KVB-a
na koje ne možemo utjecati:

- obiteljska anamneza
- dob (iznad 45 godina za muškarce i 55 za žene)
- spol (muškarci imaju veći rizik)
- nasljeđe (infarkt srca u prvih muških rođaka u dobi mlađoj od 55 godina, a u žena od 65 godina)

Rizični čimbenici na koje
možemo utjecati:

- poremećaj masnoća u krvi
- povišeni krvni tlak
- pušenje
- šećerna bolest
- debljina (naročito centralni tip kod kojeg se nakuplja salo u području trbuha)
- nedostatak tjelesne aktivnosti
- stres

Dr. Morena Butković

upoznavanje s rizičnim čimbenicima za razvoj kardiovaskularnih bolesti. Od 1. studenog lani do 21. travnja ove godine, u vrijeme gripa, respiratornih i ostalih akutnih virusnih i bakterijskih bolesti praćenih komplikacijama, upravo u godini koja će ostati zapamćena po broju oboljelih, obiteljski liječnici u Istarskoj

**Obiteljski liječnici u Istarskoj
županiji odradili su dodatnih
1.489 pregleda pacijenata od 40
do 65 godina starosti**

županiji odradili dodatnih 1.489 pregleda u grupi pacijenata od 40 do 65 godina koji su najosjetljiviji za obolijevanje od

kardiovaskularnih bolesti. U toj dobi se loš ishod bolesti može prevenirati promjenom loših navika, uvođenjem lijekova da bi

se bolest kontrolirala te stjecanjem novih, dobrih navika.

- Upravo ljudi te dobi radno su aktivni i nemaju vremena za odlazak liječniku, nemaju vremena sudjelovati u javnim akcijama gdje se mjere tlak i šećer u krvi. Privremeno ih uspori samo akutna bolest koja ih prisili da posjete liječnika. Upravo tada

obiteljski liječnik prepoznaje priliku da dugoročno utječe na svog pacijenta prevencijom kardiovaskularnih bolesti, pojašnjava dr. Bonassin.

Izabrana 54 obiteljska liječnika u Istri ne samo da su se posebno posvetili svojim pacijentima tijekom uobičajenog pregleda, već su obavili i 1.071 savjetovanje o prehrani,

NOVI PORTAL ZA PRONALAŽENJE KADROVA U UGOSTITELJSTVU
BIT ĆE U PUNOJ FUNKCIJI IDUĆE GODINE

U samo nekoliko dana na Gastroposlu nekoliko stotina životopisa radnika

Tražitelji posla zasad na portalu mogu predati životopis, a poslodavci se mogu registrirati, dok se puna funkcionalnost očekuje početkom 2016. godine

Iako je portal Gastroposao prema najavama voditelja projekta Zorana Šimunića trebao profunkcionirati već u travnju ove godine, tražitelji posla zasad na njemu mogu predati životopis, a poslodavci se mogu registrirati, dok se puna funkcionalnost očekuje početkom 2016. godine. Na pitanje koliko se tražitelja posla prijavilo do sada, a koliko poslodavaca, Šimunić veli da je to teško reći, te dodaje: "Prva stvarna testiranja na realnim kandidatima pokazala su da se u nekoliko dana prijavilo više stotina kandidata koji su bez naše pomoći uspjeli ispuniti većinu traženih podataka u formularima životopisa".

Gastronomadi

Razvoj portala Gastroposao počeo je prije nekoliko godina vlastitim snagama i sredstvima udruge Gastronomadi, te je tako tijekom vremena nastala probna beta verzija portala. Sredstva koja je odobrila Europska komisija u sklopu IPA fonda za poticanje lokalnih inicijativa zapošljavanja, a riječ je o 170.000 eura, namijenjena su razvijanju portala i dodatnih elemenata internet aplikacijskog sustava, veli Šimunić.

Portal je zamišljen kao središnje i meritorno mjesto za pomoć pri zapošljavanju kuhara, konobara i drugog osoblja u ugostiteljstvu. Cilj je pojednostaviti ponudu i potražnju ugostiteljske radne snage, uz niz strukovnih filtera znanja, iskustva, želja, te mogućnosti obiju zainteresiranih strana. Šimunić napominje da su i poslodavci i posloprimci iznimno pozitivno

Za dobar projekt bitni su dobra ideja, kompetentan konzultant, ali i pronalaženje pravog natječaja te strpljenje

reagirali na vijest o ovom projektu jer smatraju da je nužno imati sektorski orijentiran portal takve vrste koji će poboljšati mogućnosti pronalaženja idealnog kandidata, a samim time i povećati stalnu zaposlenost. Prednost ovog portala u odnosu na postojeće slične jest činjenica da se obraća izravno struci, a takva su i pitanja koja se postavljaju kandidatima.

Osim toga, s vremenom će se stvoriti baza "istinitih" podataka o tržištu rada u HORECA sektoru, te vjerujemo da će doći do sređivanja stanja na tržištu rada, od povećanja kvalitete ponude i potražnje, razine znanja, te u konačnici i boljih primanja, veli Šimunić te napominje da na portalu dominiraju prijave radnika s kontinenta, a među poslodavcima vlasnici objekata na moru koji traže sezone. Šimunić ističe da postoje upiti i želje za radom u regiji, prvenstveno u Crnoj Gori, ali i u zemljama EU-a.

Podsjećajući na koji način su došli do bespovratnih europskih sredstava nužnih za pokretanje projekta, Šimunić veli da je proces prolaska kroz EU procedure počeo pronala-

skom odgovarajućeg fonda, odnosno natječaja na temelju poslovne ideje ili potrebe.

U našem slučaju, suradnja s VIDRA-om, razvojnom agencijom Virovitičko-podravke županije, bila je od presudnog značaja jer su oni pronašli fond za čija smo sredstva mogli kandidirati našu ideju. Bitno je napomenuti da, iako imate dobru ideju i dobro pripremite natječajnu dokumentaciju, ipak se vrlo lako može dogoditi da u procesu bodovanja ne prijedete letvicu jer ste se prijavili na "neodgovarajući" natječaj. Nakon odabira natječaja izradili smo concept note, odnosno kratki opis projekta, željene ciljeve, trajanje projekta te okvirnu financijsku vrijednost. Nakon što je koncept prošao, krenuli smo u detaljniju razradu projekta, te pripremili osnovnu natječajnu dokumentaciju. U ovoj je fazi bitno spomenuti da se prvo obavlja administrativna provjera - od verifikacija svih dokumenata predanih u sklopu natječaja, pa do toga je li predana dokumentacija u skladu s preporukama za očuvanje prirode. Na primjer, poželjni su obostran ispis te korištenje recikliranog papira.

Nakon administrativne provjere kreće evaluacijski postupak. Ukoliko prođete i ovu fazu, izrađuje se detaljan plan projekta, definiraju se ciljevi, izrađuju logičke matrice te izrađuje detaljan budžet plan. Završna faza naziva se čišćenje budžeta, a u njoj se provjerava svaka stavka uz objašnjenje opravdanosti pojedinog troška, podsjeća Šimunić.

Završna faza

Tek pozitivan ishod ove faze vodi do potpisa ugovora. Bitno je spomenuti da se dobivena sredstva moraju isključivo namjenski utrošiti prema projektom i budžetnom planu. Cijeli se proces u pojedinim elementima mijenja, ovisno o pojedinom natječaju. Šimunić naglašava da je sve dokumente, ali i ostalo, teško samostalno ishoditi, pa je iskustvo i rad na projektu s razvojnom agencijom bio preduvjet za realizaciju natječaja.

Naš sugovornik na koncu zaključuje da su za dobar projekt bitni dobra ideja, kompetentna razvojna agencija i/ili konzultant, ali i pronalaženje pravog natječaja te, naglašava, strpljenje.

Mirjana VERMEZOVIĆ
IVANOVIĆ

TKO SE SVE NALAZI U ČEKAONICI

Istarsko ulje u r

Istarski pršut je već 1. lipnja 2013. dobio službenu objavu, no zbog vrlo složene procedure u njegovom se slučaju proces registracije jako rastegnuo. Certifikat EU nakon krčkog pršuta najprije bi mogli dobiti Ogulinci za kiseli kupus, Cresani za ulje i Neretvanci za mandarine. Istarski klaster tek treba dati zahtjev za proceduru

Nakon što je Krčki pršut zaslužio pridjev povijesni, jer mu je uspjelo postati prvim hrvatskim proizvodom s certifikatom Europske unije, čiji je naziv k tome registriran i zaštićen na zajedničkom EU tržištu, zanimljivo je vidjeti tko se još s hrvatskih prostora nalazi u čekaonici Europske komisije koja brine o zaštiti poljoprivrednih proizvoda i razvoja sela.

Ono što ide u red noviteta sa službenom objavom je Ogulinski kiseli kupus, odnosno, kako to Ogulinci kažu zelje, koje je taj status dobilo 10. travnja. Nešto ranije, 19. veljače, službeno su objavu dobili i Ekstra djevičansko maslinovo ulje s Cresa, kao i Neretvanska mandarina.

Jako kasnimo u proceduri

Kao što je poznato, još je 1. lipnja 2013. postignuta službena objava za Istarski pršut, no zbog vrlo složene procedure u njegovom se slučaju proces registracije jako rastegnuo. U svakom slučaju, nakon Krčkog pršuta, kandidati koji će mu se prvi pridružiti su zelje, mandarine, a nešto je duži red proizvoda koji se nalaze u statusu predloženih za stjecanje krajnje instance - registriranih proizvoda.

Ponajprije tu su od lanjskog ožujka Dalmatinski i Drniški pršut, potom meso zagorskog purana, Slavonski kulen i Baranjski kulen. Registraciju čeka i Varaždinsko zelje, Poljički soparnik te - Lički krumpir. Svi se oni u toj čekaonici nalaze od 2014. godine, tako da se nakon složenih procedura očekuje njihova registracija tijekom 2016. godine. Lista je dakle poprilično skromna, tim više kad se usporedi s onima nekih drugih država.

Primjerice Slovenija, iako je dakle riječ o upola manjoj zemlji, na listi u raznim statusima ima 25 proizvoda, od čega ih je 22 već registrirano. Oni su za razliku od nas, koji ih još nismo službeno ni kandidirali, registrirali nekoliko medova, sireva i što je s obzirom na odnos veličine naše i njihove obale pomalo apsurdno - Piransku sol. Nama gabaritima vrlo slična Slovačka ima 18 proizvoda na listi, Mađarska 15, a ono što nemalo čudi je Austrija sa samo 18 proizvoda ili pak Finska koja je jedva dohvatila 10 proizvoda.

Lošiji od nas su primjerice Cipar, Bugarska i Švedska sa 6, odnosno 7 proizvoda, potom Litva i Danska s osam, a u

Talijani lideri

Najbrojniji su proizvodi iz Španjolske - 207, Francuske - 255, dok je apsolutni rekorder Italija s 301 proizvodom. Nije loš ni Portugal koji ih ima - 138, kao ni Grčka - 106. Od velikih, Velika Britanija ima samo 78 proizvoda, a Njemačka je neznatno bolja - 98 stavki.

Škamp, švoji, tartufi

Hrvatska u svakom slučaju ima golemu perspektivu i više je no sigurno kako se po broju registriranih proizvoda može približiti državama poput Poljske ili Češke. Pa bez da nešto baš pretjerano razmišljamo, možemo se sjetiti brojnih maslinovih ulja - od Istre preko Luna do Korčule, fantastičnih sireva s Paga, morskih specijaliteta od Kvarnerskog škampa, preko švoja u Istri sve do Mažestonskih kamenica, bijelih istarskih tartufa, Lovranskog maruna, mesnih prerađevina iz Banovine, Turopolja, Prigorja, janjetine s Cresa, šurlica s Krka, meda od kadulje ili goranskih meduna...

EUROPSKE KOMISIJE KOJA BRINE O ZAŠTITI POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA I RAZVOJA SELA

Krčki pršut i maslinovo ulje u predaju za EU certifikat

drastično različito u vezi s ta dva proizvoda, je činjenica da se ulje Poljoprivredne zadruge Cres radi isključivo od autohtonih creskih maslina, dok kod pršuta to nije slučaj. Ne očekujem povećanje izvoza jer na žalost zbog bolesti i štetnika koji su napali naše maslinike nemamo dovoljno ulja ni za naše tržište. Ono što je svakako dobro - navedena oznaka daje kupcu sigurnost da se u boci nalazi proizvod koji se kao takav reklamira. Ono što mnogi ne znaju jest da cijela ta priča itekako poskupljuje proizvod. Da bi se bilo u toj kategoriji, poseban nadzor je stalan, a on nije ni najmanje jeftin. Mislim da je kvaliteta ulja ta koja privlači kupce, a oznaka je potvrda kvalitete - završio je Ferarić.

Povećanje konkurentnosti

Sličnog je razmišljanja i Ana Magdić iz ogulinskog Madiga, jedne od tvrtki koja skrbi o proizvodnji i distribuciji Ogulinskog zelja.

- Registracija izvorno hrvatskih proizvoda na europskom tržištu znači kontrolirano geografsko porijeklo, prepoznatljivost, ukratko prepoznatljivost identiteta proizvoda. Takvi proizvodi već su prepoznati u Hrvatskoj kao autohtoni što će, zbog usklađenosti europskog zakonodavstva, pomoći u povećanju konkurentnosti naših proizvoda na europskom tržištu. Naime, tržište EU je vrlo zahtjevno, postoji velik broj proizvođača koji traže svoje mjesto na policama trgovačkih centara pa smatraju da ova oznaka daje proizvodu dodanu vrijednost kroz prepoznatljivost na tržištu, istaknula je Magdić.

Bogatstvo i potencijal proizvoda povezanih s hrvatskom zemljom i selom su bezbrojni, a kako se vidi, imaju i silnu perspektivu na tržištu EU. Stoga shvatimo već jednom - iz krize nas može izvesti upravo ono na što danas gledamo s nelagodnom, pa čak i prezirom nastalim u vremenima industrijalizacije: poljoprivreda u svim svojim bogatim izdanjima.

Edi PRODAN

Hrvatska zaštita istarskog maslinovog ulja 27. travnja

☀ Dva ekstra djevičanska maslinova ulja - "Krčko maslinovo ulje" i "Istarsko ekstra djevičansko maslinovo ulje" zaštićena su oznakama izvornosti, odnosno dobila su rješenje Ministarstva poljoprivrede o prijelaznoj nacionalnoj zaštiti - zaštićena oznaka izvornosti i to 27. travnja. Ministarstvu je zahtjev za zaštitu naziva "Krčko maslinovo ulje" oznakom izvornosti početkom siječnja prošle godine podnijela Udruga maslinara Krka "Drobnica", a Klaster istarskih maslinara je sredinom lipnja 2013. podnio zahtjev za zaštitu "Istarskog ekstra djevičanskog maslinovog ulja".

Sljedeći korak koji Udruga maslinara Krka "Drobnica" i Klaster istarskih maslinara trebaju poduzeti je pokretanje postupka potvrđivanja sukladnosti proizvoda sa specifikacijom proizvoda, a koje provodi kontrolno tijelo ovlašteno od strane Ministarstva poljoprivrede. Nakon toga će, posredstvom Ministarstva, podnijeti Europskoj komisiji zahtjev za registraciju zaštićene oznake izvornosti naziva "Krčko maslinovo ulje" i "Istarsko ekstra djevičansko maslinovo ulje" na razini EU.

red najlošijih, tim više jer je riječ o srednje velikoj državi EU, ide Rumunjska koja ima kandidiranu samo četiri proizvoda, a do sada je registrirala tek jednu vrstu - šljivu. Četiri ima i Luksemburg, pet ih je dosegla Latvija. Dok o Estoniji i Malti koje se

do sada nisu pojavile niti s jednim jedinim proizvodom, ne treba ni trošiti riječi.

No, uspoređujemo se s najboljima. Jer kad pogledamo rekordera s liste (Talijane i Španjolce), jasno je da najbolje prolaze države koje se

nalaze na Mediteranu, a zbog konfiguracije terena mogu proizvoditi i čitav niz proizvoda inače karakterističnih za kontinentalne krajeve. Najbolji su primjer za to neveliki, imaju po desetak milijuna stanovnika, Portugal i Grčka, koji su zahvaljujući

podneblju, ali i radu te tradiciji "očitali lekciju" velikanima poput Njemačke ili Britanije.

Kakvi su hrvatski izvozni planovi danas evidentiranih na navedenoj listi? Krčani su, naime, istaknuli kako jako teško bez institucionalne pomo-

ći mogu Europu počastiti svojim pršutom.

- Najprije bih čestitao gospodinu Žužiću na uspjehu - istaknuo je Mateo Ferarić, upravitelj PZ-a Cres, a što se našeg ulja tiče, vjerojatno će ono biti sljedeće s takvom registracijom. Ono što je

ROVINJSKA UDRUGA PRIPREMA PROJEKT EKO MUZEJA PO UZORU NA KUĆU O BATANI

Agrorovinj pokreće Kuću o kruhu

Oko projekta koji će se ostvariti u prostorima stare pekare u Ulici Augusta Ferrija 7, novom sjedištu Agrorovinja, okuplja se niz suradnika, od kojih su neki radili i na razvoju prvog hrvatskog eko muzeja Kuća o batani, koji je valorizirao ribarsku i pomorsku tradiciju Rovinja

Napisao i snimio
Aldo POKRAJAC

Udruga poljoprivrednika Agrorovinj je nedavno osnovala tvrtku istoga imena, koja će se baviti promocijom i prodajom proizvoda više od 400 svojih članova. Već nadolazećeg ljeta povrće, voće, ulje i vino rovinjskih poljoprivrednika na veliko i malo prodat će se na mini tržnici jednog rovinjskog trgovačkog centra.

Najviše nade međutim polazu u javno privatni projekt eko muzeja Kuća kruha. U prostorima stare pekare u Ulici Augusta Ferrija 7, novom sjedištu Agrorovinja, okuplja se niz suradnika, od kojih su neki radili i na razvoju Kuće o batani, koji je valorizirao ribarsku i pomorsku tradiciju Rovinja. Na projektu koji će se prijaviti za strukturne fondove Europske unije Agrorovinj će surađivati sa Gradom Rovinjem i Istarskom županijom.

Stara pekara

Stara pekara iz vremena Italije radila je do sedamdesetih godina prošlog stoljeća, kada je ustuknula pred novim tehnologijama. Nadomak starog mlina, kod obližnjeg Franjevačkog samostana, u pekari se pekao najfiniji kruh i peciva. Peć je imala osobitu tehnologiju pečenjem toplinom koju su proizvodile cijevi čije je ishodište bilo u ložištu. Para je grijala tri etaže peći. Najniža je služila za pečenje kruha, viša peciva, a najviša kolača. Budući da joj je kapacitet bio veliki, u pekaru su svoj kruh nosile i domaćice staroga dijela grada. U planu je ponovno aktivirati ovu peć kakva postoji još samo jedna u Zagrebu.

Kruh i riba

Goran Zgrablić uz staru pekaru

Vrata stare pekare

Pekara će biti središnji dio eko muzeja Kuće o kruhu, koja će obuhvatiti tri veće prostorije u prizemlju kuće u Ferrijevoj ulici, sveukupne površine 200 kvadrata. U prvoj prostoriji, u koju se ulazi s ulice, u suradnji sa Zavičajnim muzejom postaviti će se interaktivna postava koja će pričati priču od neolita, mlađeg kamenog doba na prostorima oko Rovinja. U drugoj, najvećoj prostoriji sa renoviranom velikom krušnom peći, pripremat će se i kušati kruh. Ekološki uzgojeno žito mljet će se u starim mlinovima i peći

po drevnim recepturama. Posjetitelji će moći promatrati proces miješanja tijesta, oblikovanja kruha i na kraju pečenje. Na okolnim zidovima pričat će se priča o posebnosti Rovinja i njegovih polja. Tu će se moći vidjeti kako se nekad pekao kruh te o uzgoju malvazije i maslinovog ulja.

Grad ratara

Rovinj je bio grad ribara i mornara, ali i poljoprivrednika. Tako se kruh spravljen od ovdašnjeg žita jeo i uz plodove mora. Seljaci su navečer dolazili kući, ostavljajući

svoje vozove i stoku u štalama na rubovima povijesne jezgre grada, koje su sad pretvorene u vikendice. Često bi se s ribarima susretali u spacijama, gdje se uz slane incune točilo vino. Te su osobitosti i danas sastavnica načina života u ovom dijelu Mediterana.

Kuća kruha bit će namijenjena ponajviše posjetiteljima Rovinja, koji žele više od sunca i mora, onima koji žele vidjeti kako živi zajednica koja nastanjuje ovaj prostor, od kuda potječe, kako se formirala i koje su njene posebnosti.

Manometar pare

Kuća kruha će biti i polazište za obilazak rovinjskog zaleđa. Autor projekta je zagrebački poduzetnik, rođeni Rovinjčan Goran Zgrablić. Njega je Agrorovinj imenovao za direktora svoje tvrtke koja priprema dokumentaciju za prijavljivanje projekta strukturnim fondovima Europske unije.

Poznati arhitekt Aleksandar Paris, koji je autor arhitektonskog rješenja eko muzeja Kuća o batani, izradio je idejni projekt naše Kuće o kruhu. Sada je u tijeku izrada aplikacije za prijavu na natječaje. Osim Grada Rovinja i Istarske županije partnerstvo ćemo zatražiti i od Hrvatske turističke zajednice. U pripremi

programa povezali smo se sa Turističkom zajednicom Rovinj, Agencijom za turistički razvoj Istarske županije i LAG-om južne Istre. Koristit ćemo iskustva Kuće o batani, a uz to usko ćemo surađivati sa Zavičajnim muzejom, kaže Goran Zgrablić, koji vodi tvrtku volonterski.

Zaleđe Rovinja

Prema njegovim riječima ove turističke sezone će uz mini tržnicu vjerojatno proraditi suvenirnica u sjedištu Agrorovinja u Ferrijevoj. Cjelokupni projekt trebao bi se realizirati u idućoj godini. Cilj mu je osamostaljenje udruge rovinjskih poljoprivrednika i njihovo uključivanje u turistički proizvod Rovinja. Uz to projekt će pridonijeti popularizaciji poljoprivrede i proizvodnje ekološki uzgojene hrane.

U naše ture obilaska rovinjskih polja uključivat ćemo posjete gradini iz brončanog doba Monokodona, arheološkim nalazima, starim crkvicama i stancijama, na kojima će se moći vidjeti kako su živjeli i hranili se nekadašnji poljoprivrednici. Tako će turisti doživjeti pravu dimenziju Rovinja, ne samo kao kupališne, već i destinacije duge tradicije proizvodnje hrane i uzgoja stoke. Sudjelovanjem naših poljoprivrednika i turista postat ćemo pravi eko muzej u čijem radu sudjeluje šira društvena zajednica, zaključuje Zgrablić.

Glavni urednik:
Ranko Borovečki
Urednica priloga:
Jasna Orlić
Izdavač:
Glas Istre novine d.o.o.

Prilog izlazi prve srijede u mjesecu
Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom